

Inserati se sprejemajo in velja tristoopna vrsta

8 kr., če se tiska 1krat,

12 " " " " 2 " "

15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se cena primeroma zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medija-tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za ceilo leto . . . 10 gr. — kr.

za pol leta . . . 5 " — "

za četrto leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za ceilo leto . . . 8 gr. 40 kr.

za pol leta . . . 4 " 20 "

za četrto leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Florijanske ulice št. 44.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto

O položaju.

Čeravno se nam zagotavlja, da Taaffe še trdno stoji in da ne misli na odstop, ki so ga levicariji te dni s tako gotovostjo prerokovali, vendar nas to tolažilo pusti čisto hladne. Kaj nam koristi Taaffe, če ima pa na svoji strani moč, ki nam zabranjuje ravnopravnost v šolah, ki koroške Slovence zatirati pušé z nemškimi šolami, ki tudi na Kranjskem in po drugih slovenskih pokrajinah mirno gledajo, kako nas davijo razni nemškutarski šolski sveti in šolski nadzorniki; kaj nam koristi Taaffe, če ima pa na svoji strani boječega tovariša, ki si ne upa dati nam ravnopravnost po uradnih ter si pusti kljubovati od raznih sodnikih in uradnikih, ki se vkljub njegovim ukazom držé starega „šimelna“?

Enako nezadovoljni, kakor mi, so tud Čehi, kajti tudi njim se zavlačuje vprašanje vseučilišča, tud njim se dajejo nemški šolski nadzorniki. V eni reči so pač pred nami, da imajo ravnopravnost pri sodnijah, in to imajo še od ministra Stremayra, ne pa od Pražaka! Poslednji bi si ne bil upal dati takega ukaza, kakor ga je nemškoliberalni Stremayr celo nasproti svoji stranki zagovarjal. Tudi nemški konservativci so nezadovoljni in imajo uzroka dovolj za to. Sedanji stan kaže toliko slabosti, da nam je skor nerazumljivo, zakaj se naša stranka toliko trese pred slučajem, da bi moral Taaffe odstopiti. Saj je edina skrb skoraj leta, da se nemškoliberalci nikjer ne žalijo, nas pa pušé mirno prenašati stare krivice. Kar že vedno pišemo, to moramo zopet ponavljati, da leži naša rešitev le v nas samih, in da ne smemo čakati, kdaj nam bo vlada

pomagala, ampak krepko se moramo v boj spustiti z nemškutarijo in s tem pritiskati na vlado, da se nas bo vendar enkrat domislila.

Govori se, da se bo sklical po novem letu shod slovenskih rodoljubov. Temu shodu bi mi priporočali, naj vzame v pretres tud ustanovitev velikega političnega društva za vse Slovence, katero društvo bi obsegalo vse slovenske stanove in vse pokrajine, ter bi osnovalo in uredilo vse politično življenje med Slovenci. Proti ponemčevanju ni drugega sredstva ko pasivni upor. Po celi Sloveniji se mora izdati parola, da noben rodoljub ne bo dalje sprejemal nemških odlokov od uradnij, tud če bi sitnosti imeli; prvi borilci bodo trpeli, njih nasledniki pa bodo uživali sad njih žrtev. Ali je tako grozno, nekaj trpeti za domovino? Za šolo se mora več storiti in z vsami sredstvi pristiskati na vlado, da nam slednjič dá narodne šole. Za Koroško pa je treba nekaj slovenskih ljudskih šol. Toda za stonj je našim ljudem pridigovati, ko vendar nič ne storé, nič ne žrtvujejo!

Notrajni položaj, ki je označen najbolje po obnašanju gospodske zbornice glede Lienbacherjevega predloga, postal je toliko pust in zopern, da si želimo skor že tiste čase nazaj, ko smo bili še v opoziciji. Čeravno se tačas od vlade nič doseči ni dalo, kakor tud zdaj ne, vendar je bilo med Slovenci bolj živahno gibanje in življenje. Zdaj pa je nastala nekakihota, ki nič sadu ne donaša, pa ukončava ob enem še čistost in gibčnost slovenskega duha. V nadi na vladne darove vse počiva in se nič ne stori, navdušenje bolj in bolj pojem, slovenski živelj ob mejah pa umira pod pritiskom nemškutarije, ktere skoraj duh du-

najske vlade ne doseže, ktera se šopiri še vedno v svoji stari moči, ter Taaffejevo vlado prezira, kakor bi je ne bilo.

Zaničevanje Slovanov je še vedno na dnevnem redu, in če se jim kaj malega dovoli, ozirajo se vedno na vse strani v strahu, kaj bodo Nemci na to rekli. Ko se je nam dovolilo nekaj slovenskega poduka v tukajšni pripravnici, oglasili so se brž nekteri nemškutariji v imenu Kočevarjev, in malo je manjkalo, da se nam ni zavolj peščice Kočevarjev še ta malenkost vzela.

In koliko si je prizadejal uradni list, da je vlado zagovarjal zavolj te male koncesije! Zakaj si nič ne prizadene, da bi skušal zagovarjati, da se celemu narodu slovenskemu odreka ravnopravnost po šolah in uradnijah? Ali naše pritožbe niso nič vredne, da „Laib. Zeitung“ kar molči o njih ter nam ne pové uzrokov, zakaj se nam še vedno ne dovolijo narodne srednje šole, slovensko uradovanje pri sodnijah? Nekterih vest je jako tenkočutna nasproti nemškim pritožbam, za naše pritožbe pa ima čisto zamašene ušesa! Ali zamore to vedno tako ostati? Slednjič se bodo tud Čehi, Slovenci in Dalmatinci naveličali, sedanji stan podpirati zato, da se vstreza le željam njihovih nasprotnikov. V istini, Nemci so bedasti, da se tolikan reperéjo, saj skoraj ne morejo dobiti družine, ki bi jih bolj skrbal varovala!

Da nemškoliberalci to stanje toliko napadajo, to ne dokaže nič drugega, ko da morsjo ti ljudje strašno razvajeni biti, in to je nmljivo, ker so se vedno izgojevali v misli, da so oni edni gospodarji Avstrije, vsi drugi narodi pa neka surova druhal, ki je rojena le

Flavija.

Prizori krščanskega življenja iz četrtega stoletja.

A. Hurel. Pred. Vilinski.

(Dalje.)

XXX.

„Virgines enim sunt.“

Ker pa ni bil v stanu ne poklekniti ne stati, moral je s postelje ondi postavljene roko podati klečeči Flaviji; blagoslov Eusebije pa je prišel nad soproga.

Eusebij je bil zelo ginjen. Tople solze so mu tekale po licih in močile obleko. Molil je nad čisto dvojico in prosil Boga Abrahamega, Isakovega in Jakobovega, posebno pa je klical nad njunima glavama tistega milost, čegar rojstvo so jasi oznanovale.

Z njegovo molitvo, njegovimi željami, njegovo ginjenostjo strinjala se je ginjenost, želje in molitev vseh drugih.

Sveta slovesnost je bila končana.

Kakor zamaknjena in zatopljena stala je Flavija nepremakljivo v dolgem ogrinjalu ob strani Pretekstatovi.

Sklone se po konci. Izraz obraza mu je bil bolj nadzemelsk ko pozemeljsk. Dá znamenje, da želi spregovoriti. Vse postsne tiho in bati se začne, da ne bi svojim prijateljem zadaji pot zaklical: zbogom! Motili so se. Obrne se k Eusebiju, ki je ravno pričakoval srce pretresujoč prizor in mu reče:

— „Oče (prvikrat ga je s tem imenom poklical), nisi li včeraj za pripravo na to sedaj dovršeno slovesno dejanje, nama nisi li svetih vzgledov pred oči postavljaj?“

Eusebij da potrjiven znak.

— „Nisi li omenjal pričo naji častitljivih imen in vzgledov Isaka pa Rebeke, Jakoba pa Raheli?“

Eusebij klone z glavo.

— „Nisi li kazal prečastitljivih podob Joahima pa Ane?“

— „Da“, odgovori Eusebij.

— „Zakaj si se pa zdržal svetejega, višjega, čistejega vzgleda?“

— „Kterega pa, o Pretekstat?“

— „Marije in Jožefa.“

— „Kaj ne poznaš, odvrne živahno Eu-

sebij, svetih besedi, ali si jih že pozabil? Pisano je: „Jožef pa se je ni dotaknil.“

— „Niso mi bile neznane, nisem jih pozabil.“

— „Pa kaj, taka vzgledna podoba . . .“

— „Bode najina; Flavijo pozivljam na pričo.“

— „Tako, tedaj upaš . . .“

— „Ne upava samo, v gospodu sva si tega tud svesta.“

Le na pol je razumela Flavija pomen teh besedi, vendar pa je vedela, da gre za nje uzor, kateremu bode nazaj dana; ta ji bode zopet odpril vrste bogusvetih devic, ji bo dovolil ono sveto, nadzemsko, čisto živelje, ki ga je imela žrtovati iz udnosti do Pretekstata.

Oa poklekne pred Pretekstata. Ta jo prime za roko in reče:

— „Dam te ženinu nazaj, ki edini je tebe vreden. Naj živim ali umrjem, ne glej v meni nič drugega ko svojega brata, ki si bode prizadeval, da posnema tvojo čistost. Blaženost mi je bila, o Flavija, tebe pridobiti; sedaj pa mi obstaja v tem, da te za Boga izgubim. Kaj bi mu bil pač dati mogel, ako ti ne bi

za sužnjost. Dokler si ne bodo upali raztrgati teh čudnih predsodkov, tako dolgo tudi ne bomo prišli do zdravih razmer, in ravno, ker si mnogi tega ne upajo, zato nimamo nobenega pravega veselja za sedanji položaj. Želimo si močnejše roke, naj že bo, kakoršna hoče, samo da je pravična.

Politični pregled.

V Ljubljani 21. decembra.

Avstrijske dežele.

Delovanje **državnega zbora**. Zborovanje se je pričelo 14. nov., trpelo pa do 16. dec., tedaj 32 dni. V tem času je bilo 15 sej in so se rešili sledeči vladni predlogi: postava o posestvu Vrana, kupčijska pogodba s Francijo, začasni budget, postava o colni zvezi z Nemčijo, postava o podpori za unesrečene po dunajskem požaru, postava o zidanih česke pripravnice za učiteljice. Vse te pozitivne stvari so vzele prav malo časa, toliko več pa pustili prepiri, ki so jih prouzročili levičarji, tako Herbstov predlog o deželanski banki, Jacquesov predlog o objektivnem postopanju in razne interpelacije. Takih interpelacij je bilo 11, tedaj skor vsak dan ena.

Ker je škof Stojkovič ni bil od cesarja potrjen za srbskega patriarha, zbrali so se pravoslavni vnovič in zdaj zvolili **Živkoviča** za patriarha. Madjarski kandidat škof Angelič je dobil le 11 glasov.

O **Krivošnjancih** žalibog še vedno ne moremo poročati, da so k pameti prišli. Zbranih je bojda kakih 700 oboroženih mož, in ta mala četa se hoče ustaviti celi Avstriji! Mi smo že večkrat rekli, da jako obžalujemo, zakaj se Avstrija kapricira na to, da morajo tudi Krivošnjanci v redno vojsko stopiti, saj menda na tej kompaniji vojakov ni ležeča vsa osoda države. Krivošnjanci so pripravljani, avstrijske meje braniti zoper vsacega sovražnika, samo naših poveljnikov nečejo, ampak pod svojimi četovodji, s svojim orožjem in po svoji šegi se hočejo boriti. Tega jim pa naša vlada ni dovolila in zdaj ko Krivošnjanci žugajo z orožjem, tudi vlada ne more več odjenjati, da se ne kaže slabotne. Naši vojaki so jim bojda vse izhode zaprli, tako da so le še s Črnogoro v zvezi. Svoje žene in otroke pa so ustaš-

bojda poslali v Črnogoro. Nek angleški dopisnik pravi, da se mislijo ustaški Krivošnjanci, če ne zmagajo, preseliti v Črnogoro, na polje okoli Nikšičev. Tako pišejo liberalni listi, pa je večidel vse neresnično.

V pravosodnem odseku je dr. **Tonk** predlagal, naj bi prišla kmalo na vrsto tista postava, ki prepoveduje zarubljenecem pokončavati svoje imetje.

Vnanje države.

Zagotavlja se, da je tudi ogerska vlada zadovoljna s tem, če je Avstrija v prijateljstvu z **Rusijo**. Minister Kalnoky dela v tem smislu, ker je bojda prijatelj Rusov.

V **nemškem** državnem zboru se hudo pripravljajo. Minister Puttkammer je rekel, da mora biti vsak uradnik za cesarja, ne pa za kako politično stranko. Kaj bi Puttkammer še le rekel, ko bi v Avstrijo prišel, kjer uradniki vladi na vso moč nasprotujejo in jej celo odrekajo pravico pobiranja davka?

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 18. decembra. (Iz državnega zbora. — Še nekaj o strašnem požaru.) Državni zbor je v četrtek pri ustmenem glasovanju zavrgel Herbstov predlog, da naj se odgovor na interpelacijo o deželanski banki izroči posebnemu odseku. Levičarji so bili jako veseli, da so spravili skupaj 151. Pa veselje je bilo le kratko, ministerstvo ni odstopilo, kakor so pričakovali, in tudi ne bo. Poslanec Neuwirth je med svojim govorom vlado dolžil, da je konfiscirala oklic bankine h še, ki je svaril pred nakupovanjem srbskih lozov; včerajšnja vradna „Wiener Abendpost“ pa Neuwirtha zavrača in dokazuje, da ni resnice govoril. Dotični oklic je hudo napadal vlado in je bil zaradi tega konfisciran. Neuwirth se ve da dotičnega stavka ni omenjal, ker sicer ne bi bil dosegel zaželjenega vspeha. V petek je zbornica poslancev imela zadnjo sejo. Sprejela je postavo glede odprave apreturnega ravnanja in začasne kupčijske zveze, ter nasvet dr. Koppa, naj vlada kakor hitro mogoče zbornici predloži postavo, po kateri se bodo mogli takoj in ne še le po dolgem času za mrtve oklicati ljudi, ki so poginili pri požaru v ringovem gledišču. Važen je bil v tej seji odgovor ministerskega pred-

sednika na interpelacijo Lienbacherjevo, v katerem je naznanil, da bode vlada vsaj do jeseni predložila zbornici osnovo nove delniške postave, kateri bode za podlago načrt od l. 1874 in tedanji sklepi državne zbornice. Levičarji so vlado interpelirali, kdaj bode vravnala aktivitetne doklade vradnikov po novem ljudskem številjenji, Kronawetter in demokratični tovariši njegovi pa so izročili predlog, da državni vradniki, opravniki svetovalci ali likvidatorji delniških društev in takih zavodov, ki imajo z državo opraviti, ne morejo biti državni poslanci. Ob 1/22 je podpredsednik knez Lobkovic sejo sklenil ter naznanil, da bode prihodnja seja še le po novem letu in da bode dan in dnevi red pismeno naznanil poslancem. Večina poslancev se je še tisti dan odpeljala domu na počitnice.

Gospodska zbornica je v četrtek z 9 glasovi zavrgla Lienbacherjev predlog; nekteri udje srednje Metternichove stranke se namreč niso hotli vdati, da bi bili glasovali s konservativno stranko in knez Alfred Lichtenstein še tega ni mogel od njih doseči, da bi se bili glasovanja zdržali. V petek je dovršila postavo o hišnem davku, ki je bila v nekterih rečeh spremenjena in bo vsled tega prišla še enkrat pred zbornico poslancev. Naj glavnejša sprememba, ki je splošnejga pomena, je ta, da se bode novi hišni davek začel pobirati še le z novim letom 1882, druge spremembe zadevajo posamezne dežele in mesta. Dalje je gospodska zbornica sprejela postavo o pobiranju davkov in sicer enoglasno; liberalni udje gospodske zbornice niso hoteli posnemati svojih liberalnih tovarišev v zbornici poslancev, ki vladi davke trdovratno odrekajo. Prihodnja seja bo menda v sredo, pa postava o praškem vaeučilišču menda še ne pride na vrsto.

Že unidan sem enkrat pisal, da hočejo levičarji vladi podtikati nesrečni požar v gledišču na ringu. Poslanec Suess je bil res prav surovo napal ministerskega predsednika v budgetnem odseku, ter pri tej priliki tudi govoril neresnične reči. Policijski predsednik je v listih zavrnil trditev Suessovo, in Suess na to še ni odgovoril. V natolcevanji in obrekovanji so levičarji zares pravi mojstri. Stavbeni mestni vrad je poslal magistratu poročilo o požaru, v katerem hudo prijema policijo in ji očita,

bila moja? Pa dati sem mu hotel več, ko mene samega, ali saj bolji del svojega preropenega bitja; hotel sem mu ga dati čistega, neomadežanega, v svoji pristni lepoti. Bodi družica devic, svojih sester. Kader te vidijo moje oči v bagreni hiacintni obleki, v znamenjih tvojega novega stanu, tedaj se lahko zapro moje luči tu doli. Dolgo sem živel; tjkaj pojdem, da na veke slavim tvojega ženina in svojega Boga“.

Iznenadenje, radost, ginenje zbrane prešine. Eusebij je bil skoro osramoten o toliki lepoti in nravni velikosti. Flavija bila je prevesela. Serafski žarek ji osveti obličje. Ura, kakor na gori Taboru, je prišla.

Nemudoma spusti roko svojega in poklekne pred Eusebija. Ta pa koj začne navadne sprememne obrede. Hitro je spremenjena ženitovanska obleka z ono za nadzemsko ženitnino. Ko se je to zgodilo, zapoje vsi skupaj, moški in ženske, vzvišeno hvalnico o neomadežani čednosti, o neumrljivem devištvu.

Prepevali so zvrstoma:

„O device, čujte glas od zgoraj, ki nas vabi, da idemo proti vshodu ženinu naproti s svetilkami in v belih oblačilih“.

„Tebi, o ženin, se hranim čisto; s svetilko v roki za tabo hitim“.

„Smrtne zaveze in bogastva sveta, njega veselje in ljubezen sem zaničevala, o moj ljubljeni, da počivam v tvojem naročju in neprestano gledam tvojo nespremenljivo lepoto“.

„Tebi, o ženin, se hranim čisto; s svetilko v roki za tabo hitim“.

„O Kriste, ti si življenja delivec. Bodi pozdravljena, luč nikdar ugasujoča. Vsklikujemo ti. Naj te pritegna vrsta devic, o lepa cvetica, o radost, o umnost, o modrost, o beseda“.

„Tebi, o ženin, se hranim čisto; s svetilko v roki za tabo hitim“.

„Tukaj, o device, so čaše polne sladčic. Pijmo, ker nebesno je to pitje, ki ga ženin sam podaja izvoljenim svojim nevestam“.

„Tebi, o ženin, hranim se čisto s svetilko v roki za tabo hitim“.

„O ti, ki bivaš v nomadežnih prostorstvih in vse tu doli z močjo vladaš in milostjo, oče, nezačetni začetek, sprejmi nas s svojim sinom. Pripravljene smo. Odpri nam vrata življenja“.

„Tebi, o ženin, hranim se čisto in svetilko v roki za tabo hitim“.

Čisto in milo se je vzdigalo petje in po-

lagoma razdonevalo cerkvi. Moški glasovi so je podpirali in preslavljali čednost v najlepši podobi v največičastnišem izrazu.

Med tem soglasnim pevanjem, ki je bilo bolj nebesnemu podobno, naredile so se bile v najlepšem redu dve vrsti, pred eno je stopala Flavija pred drugo Pretekstat.

Prečudna naudušenost in naudušena prečudnost sijala je z vseh obrazov, bila od vseh ust.

Skoro bi bilo misliti, da je oni devic vekoviti spreved, ki za jagnjetom na goro gredo. Je li videl sv. Janez v skrivnem razodenju kaj takega, pa da bi bilo nebesaeje, ugorneje in ob enem resničaeje?

Od cerkve pa do samostana, ki je v posebnem oddelku pregostoval žrtve nesreče in mrti, trajalo je blagomilo popevanje.

Ut hudo je še le na pragu Pretekstata in Flavije, ki sta eden drugega zapustivši toliko gotovije se našla v naročju onega, ki je hotel od device rojen biti, ki je deviški živel in umrl.

(Konec prih.)

da je ona kriva nesreče. Policijski predsednik Marks je zavrnil tudi to poročilo in zahteval, naj se tudi njegov popravek prebere v mestnem odboru. Sicer pa bode že preiskava spravila na dan, kdo je zakrivil nesrečo. Toliko je pa že zdaj očitno, da največje zadolženje zadeva gledišno osebstvo. — Mrlič se zmerom izkopljujejo in prepeljujejo na pokopališče. V Göllö so bili cesar ukazali, da se je za nesrečneže brala črna sv. maša, h kateri so bili prišli cesar, cesarica in princesinja Valerija. Tudi so bili darovali krasne vence, ki so jih potem poslali na dunajsko pokopališče.

V gledišči je bilo nesrečnega večera tudi več učenk Lerhenfeldske dekliške šole, med njimi deklica še le 9 let stara iz 3. razreda, ki je bila šla s svojo teto v gledišče. Ko je začelo goreti in je ljudstvo v smrtni nevarnosti vrela na mostovže ter tam obtičalo, rekla je deklica k svoji teti: G. katehet so nam pripočeli, naj popolnoma kes odudimo, ko pridemo v smrtno nevarnost, jaz bom toraj to storila. Res je začela na glas moliti kes in vsi tam bivajoči so poklekli in molili za njo. Ko je končala, začela ga je moliti v drugič in med tem je prišla požarna straža do njih in je srečno rešila vse, kar jih je v tistem oddelku bilo. G. katehet, špiritual Müller, je o tem slišal in deklico v šoli vprašal, je li res bilo tako? Deklica mu je potem to še sama povedala, in g. katehet je to pravil svojim znancem in prijateljem v dokaz, da Bog njih ne zapusti, ki v njega zaupajo!

Iz kostanjeviškega okraja.

(Prosimo pojasnila) Ni ga kmeta, ki bi ne cutil več ali manj teže davkov, ki nas vse pod raznimi imeni tlačijo, ter nam skoraj že sapo jemljejo. Težko je davkov breme, še težji pa postaja, če vemo, da se nam to breme, rekel bi, brez potrebe pomnožuje. K tej očitnej tožbi me je nagnilo nekaj, kar sem te dni v Kostanjevici čul, in se mi ne zdi prav, da bi ostalo skrito. Bralcem „Slovenca“ je znano, da smo imeli pred par leti vsi ob hrvaški meji zaprtijo proti živinski kugi. Mejo so nekaj časa stražili vojaki, in po njih odhodu kmetje sami, ki so pa za to dobili odškodnino, menda iz deželnega ali državnega zaklada. — Vsaki stražnik bi imel, kakor se nam pravi, dobiti po 70 kr. na dan, a doblil je le po 50 kr.; zelo bi se nam toraj vstreglo, ko bi se nam pojasnilo, kateri znesek je pravi, da bi v prvem slučaju stražniki ne imeli škode, v drugem pa da ne bi nikogar po krivem dolžili in natolcevali. Dalje se trdi, da bi bila imela vsaki dan po dva moža stati na straži, pa stal je le eden.

Koliko se je na ta način prihranilo na teden, na mesec, naj si vsaki sam izračuni. Na blagor čigave kase je to šlo, ne rečem nevede nič. Hudobni svet se vé, da govori, da kasa je bila platnena — pa kaj ljudstvo vsega ne govori! Bodi si kakor rado; ostalo je to prikrilo dolgo časa; na zadnje je pa vendar to zavohal žandarmerijski vodja g. Koderman, kateri je bil pred kratkim iz Kostanjevice nekam na Kočevsko prestavljen. Žandarmarija je goljufijo skrbno zasledovala, in kakor se čuje, tudi dosti dokazov za to nabrala, vendar pa ni slišati, da bi bili temu sledili kakih hudi nasledki. Zakaj se ne preiskuje dalje? Ali morda c. k. sodnija ni nikakoršnje ovadbe prejela? — Že gosp. župan sam bi moral na to siliti, da bi se stvar preiskala, drugače mora vsaki verjeti, da je res, kar se govori. In takega madeža vendar nobeden poštenjak ne bo trpel. — Pravijo, da se je g. žandarmarijskemu vodju, Kodermanu od neke merodajne

strani namignilo, naj molči. Tega vendar in kakor ne moremo verjeti, ker s prikrivanjem ni ničesar pomagane, ampak z resnico in pravico; gosposka je pa ravno za to postavljena, da za oboje skrbi, ter kmeta in cesariko kaso varuje. Menda se to ne bo zopet vse potlačilo, kakor tatvina, ktere je Brencljnova Žefa nedavnej omenjala?

Poslednjič naj še nekaj omenimo. Prav čudno se nam zdi, ki imamo čast tudi za kostanjeviško šolo precej doneskov plačevati, da c. k. krajni šolski svet v Krškem, ali bolj prav, gosp. okrajni glavar, ne zahteva, da bi se v Kostanjevici, kakor ta postava veleva, vsako leto sklenili šolski računi in potem pregledali. Ko bi se bilo proti prejšnjemu predsedniku krajnega šol. sveta postavno postopalo, bi gotovo ne bilo nikoli do tega prišlo, da bi šli dotični računi po preteklih treh letih za dobrih 600 gl. navskriž, kakor je sploh čuti. In vendar se še zdaj ne ukrene kaj zdatnega, da bi se zmešnjave poravnale.

S Pivke, 9. dec. — (Prodaja bistriške vode in meljava na Pivki. Zima in led. Eksekutivne prodaje.) V 48. listu „Novic“ tožuje nekdo iz bistriškega okraja zavolj prodaje ondotne vode. Tudi nas Pivčane utegne ta prodaja hudo zadeti, ako se bo druge pomoči. Vode imamo v deževnih letih od jeseni do pozne pomladi obilno, časih po leti še celo preveč, da zaliva travnike in njive. Tedaj se lahko pomelje, kar pride-lamo in potrebujemo za dom, ter tudi les poreže, kolikor ga imamo, ker je blizu Slavine pet velikih mlinov in žag ali pil, kakor tu pravimo. Toda v suhih letih je Pivkina struga suha in prazna po leti, in se primeri, da tudi po zimi; a mlinska koleša se razsušajo in prezajo na solncu. O takih časih je treba voziti ali nositi v mlin z gornje Pivke na Reko o bistriško-vremski dolini in s srednje ter spodnje Pivke v Postojno, dokler tudi postojnski mlini ne ostanejo na suhem; potem pa ima vsa Pivka meljo na Reki, a Postojna v Planini. Ako vzamejo Tržačani Reko, kje bomo mleli po leti? Če bi utegnili tudi nekaj vode ostajati drugokrat, je bo manjkalo tudi na Reki ravno o suši, ko je drugod nikjer ne bo! Že zdaj se ne morejo lahko prodati mala zrna pšenice, ki sem ter tje komu ostajajo čez domače potrebe, in moko meljejo za Pivčane večidel judovski mlini na Ogorskem, Štajarskem in drugod; kaj bo še le potem, ako kupčija za bistriško vodo obvela! Ne bo kazalo drugače, da bodo premožni možje — morda ravno srečni prodajalci vode ali bogati naši rojaki v Trsti in na Reki — se zbrali in naredili par suhih t. j. parnih mlinov na Pivki; enega okoli Zagorja ali Št. Petra, in drugega v Slavini, kjer je vsaj vode za kotle vedno dosti. Se vé da bi taka mlina mogla biti pripravljena za malo kmečko meljavo in ne le za veliko kupčijsko, sicer bi nam ne pomagalo. Lahko bi se z njima sklenile predilnice za volno, ki se je precej pridela tukaj, a le malo doma sprede na navadne predivne kolovrate. Večidel se prodajo celo, po 35 do 40 kr. stari fant, ali se pošilja prest v Ipavo in Kočevje, sukno pa potem drago nazaj kupuje. — To jesen so pivški mlini le kake 3 ali 4 tedne mleli; zdaj od srede novembra praznujejo in utegnejo praznovati vso zimo, ako ne pride od juga in veliko deževje. Burja jako mrzla je jela pihati, in delali bi led za Trst, ko bi bilo kaj vode. Pretečeni dve leti se je prodalo v Trst ledu vsako zimo za 8 do 10 tisuč gl. s Št. Peterske in Prestranske postaje, a letos ne bo kaj prodajati, če ne bo vode. Pač prodaja

se, toda namest ledu drva, ki jih gre voz za vozom iz gojzda na železniške postaje in dalje proti Trstu, ker so pota suhe in vreme vgodno za vožnjo; a kmalo pojde tudi zadnje poleno z Javornika, in komisija za pogojzdovanje Krasa bo imela dovolj prostora ter tudi dela, ako bo hotla. — V obče se gospodarjem tukaj hudo godi. Na dobro letino je čakalo vse že več let, davkar, botegarji, posojevalci in drugi. Letos skoraj da vsi poprijemajo, in zato bo več posestev prodanih kot popred v več slabih let skupaj. Se vé da tudi letošnja letina ni bila tako dobra, kot se je kazala in obetala poprej. Le groza je poslušati ob nedeljah pred cerkvijo, kadar se oklicuje po 10 do 20 prodaj premakljivega in nepremakljivega premoženja ob enem. Kdo bo kupoval posestva, in kam pojdejo ljudje pregnani iz svojih hiš?!

Iz Javorjev, 19. decembra. V Javorjih pri Poljanah so 10. t. m. pokopali nekega človeka, kterega je že 11 let božjast kudo zdelovala in metala. Bil je kakor je nam pravil doma med B.tnjem in Stražišem Šmartenske fare pred Kranjem. Kako da je v naše kraje zašel, ne vem, vidil sem ga sam sv. Andreja dan; pohleven je bil in krotak, le za božjastjo je silno tožil; dobili so ga v listju mrtvega. Govoril je: šiša. Ako je iz omenjenega kraja, kar je gotovo, je prošel g. župnik, da dotičnim ljudem naznani njegovo smrt. Sicer sta bila v soboto žandarja mrtvega vsega pregledala in popisala ter naznanila dotični gosposki. No zdaj je bil ogenj v strehi. Eden žandarjev je ljudem z oistro kaznijo žugal, ako kterega popotnega človeka (berača) pod streho sprejmejo. Ljudje so silno nevoljni, ker popotnike sprejemati je vendar le dobro delo.

Neki Poljanec vulgo Brentežev Jaka je nekoga blizo Loke z nekimi hranilničnimi bukvicami opeharil. Kmetje ne znajo nemški, in nekdo je celo trdil da še grajšinski gospodje ne umejo kaj je zapisanega v bukvicah hranilničnih? To sicer ni res, toda mislim, da bi bilo zelo priložno in potrebno, da bi tudi hranilnica slovensko pisala, saj se imenuje: Krainische Sparkasse, ne deutsche.

Domače novice.

V Ljubljani, 22. decembra.

(Tonzuro) so mil. knez in škof podelili v torek 20. t. m. v svoji domači kapeli 14 gg. bogoslovcem, in sicer dvema iz II. in dvanašterim iz I. leta.

(Božično drevesice v sirotišnici.) Kakor vsako leto bodo tudi letos božična drevesa postavljena za dečke v sirotišnici in v zavetišču tukajšnjega društva svetega Vincencija, in za sirote v dekliški sirotišnici na poljanah kakor tudi za sirote v dečki sirotišnici v kravji dolini. — Marsikomu pa ni znano, v kakošni razmeri so te tri dobrotne naprave med seboj. Veseli nas, da jo mi moremo razjasniti, in upamo tako marsiktero neresnično dopovedbo razmer zlasti o dekliški sirotišnici in o dečki sirotišnici v kravji dolini prav razsvetliti.

Sirotišnica društva svetega Vincencija ima za zdaj dva oddelka dobrotnih naprav. Oña ima 1. dečke nekoliko zastonj, nekoliko za plačilo v popelnem preskrbovanji in stanovanji, in 2. varovance, ki imajo v sirotišnici hrano in pomoč v učenji brez plačila, nimajo pa v njej prenočišča.

Sirotišnica za deklice na poljanah in sirotišnica za dečke v kravji dolini ima le sirote v popolnem oskrbovanji in domačem podučevanju, in sicer ene zastonj, ene pa za plačilo.

Sirote, ki plačujejo v teh dveh poslednjih napravah, imajo podporo od deželnega odbora razun petih, in te dve napravi dobivate za vsako tako siroto počez na mesec 7 1/2 gold. Sirot pa, ki so v dekliški sirotišnici na poljanah in v dečki sirotišnici v kravji dolini brez plačila oskrbovani je sedaj 32.

Ob enem naznanimo, da bo letošnja božična slovesnost za otroke v dekliški sirotišnici na poljanah in za otroke v dečki sirotišnici v kravji dolini v prostornem novem poslopju Lichtenturnove sirotišnice na poljanah, in želimo, da bi se tolikanj dobrotljivi Ljubljančani božičnega veselja prav močno vdeleževali s tem, da bi mnogih daril podarili za božično drevo ubozih sirot in varovancev društva svetega Vincencija v praznik sv. Štefana v alojzjevišču in ubozih sirot v Lichtenturnovi sirotišnici v praznik neodoljnih otročičev.

(Čitalnica v spod. Šiški) ima svoj redni občni zbor v praznik sv. Štefana dan ob 1/2 3 popoldne. Naj bi se častiti društveniki obilo udeležili.

(† Gospa Jožefina pl. Wurzbach), mati bivšega deželnega predsednika barona Wurzbacha, je 19. t. m. v 93. letu svoje starosti umrla. Pogreba, ki je bil včeraj popoldne ob treh, se je vdeležilo mnogo občinstva ljubljanskega.

(Slovensko gledališče.) V pondeljek bila je slovenska predstava, pa gledališče je bilo skoraj prazno. Pondeljek ni pravi dan za slovenske predstave; nekaj se ljudje menda tudi ognja bojé, drugi pa štedijo zavolj praznikov, ki se nam bližajo. Zaradi ogoja mislimo mi, naj se kmalo izvrše vse nasvetovane priprave proti nevarnosti ognja. Kadar bodo pa tiste dovršene in se bo skrbelo za njih vestno izpeljavo, potem naj se pa tudi občinstvo pomiri in naj se mu dokaže, da se nima več bati, sicer se mora vse igranje nehati. Predstavljale so se v pondeljek štiri igre. Prva, „Diamant“, je jako pusta, velikomestna komedija, ki ni za joka, ne za sme, ampak vzbuja le jezo. Takih žensk, hvala Bogu, na Slovenskem še nimamo, kakor je ta gospa Žerkurtova, in tudi ni treba, da bi si jih s takimi gledališnimi predstavami izgojevali. Ali naši pisatelji res ne najdejo boljših iger za prestavljanje? Za Slovenca je že to pusto slišati, da se mož in žena vikata, kar pri nas nikjer ni v navadi. Ždov Izrael je bil še edina oseba v tej igri, ki vsaj po svoji emešni podobi nekoliko smeja zbuja. Druga igra „Ena se mora omožiti“ je posneta iz življenja ter ima zdravo jedro. Vse štiri igralke so svoje naloge prav dobro izvršile, ter so bile glasno pohvaljene. V tretji igri „Brat ne zna“ je g. Sršen vnovič pokazal svojo nadarjenost za vsakovrstne naloge. Gospica G. Nigrinova nam je bila kot priprosta udova skoraj bolj všeč, ko v drugih nalogah, kjer razvajene meščanske gospice včasih skoraj nekoliko pretirava. V četrti igri „Garibaldi“ je zopet g. Kajzelj izvrstno naredil učitelja iz stare šole. Tudi gospa Gutnikova in g. Hudorovič sta popolnem zadostovala. Gospica M. Nigrinova je naivnim nalogam vselej kos, kakor tudi g. Danilo ljubimca zmirom elegantno predstavlja. Sploh se je ta četrti igra še najbolje obnesla ter prouročila mnogo smeha. Posebno se mora še pohvaliti dobra maska g. Hudoroviča.

(A. Kreutzberg), posestnik zverinjaka, ki je bil od tigra tako hudo ranjen, je vendar ozdravil, in se poslavlja od ljubljanskega občinstva, ker v kratkem odide.

(Nova klavnica) stoji zraven vode in vendar mesarji nemale vode! Zares čudno so to

zidali, da niso precej vode v klavnico napeljali, ki je vendar blizo! Napravili so le vodnjak, ter mislili, da bo zadostoval; zdaj je pa v vodnjaku vode zmanjkalo, in primorani so, nositi jo za potrebo iz Gruberjevega kanala. Zdaj še le bodo napravili vodotok iz kanala v klavnico. To bi bili lahko že prej vedeli, da mesarji dosti vode potrebujejo, saj so se priprosti mesarski hlapci popraševali: „Kje bomo pa čeva prali, če ne bo voda skoz klavnico tekla?“ Učenim gospodom inženirjem pa to ni prišlo na misel.

(Lastnikom psov) magistrat naznanja, da bodo vsi kot prestopniki postave naznanjeni sodnijski gosposki, ako bodo puščali svoje pse po ulicah letati, ne da bi imeli dovolj varne torbe na gobcih. Magistrat je to zažugal, ker je v soboto neki pes, ki je imel sicer torbo, popadel gletnega sinka g. faktorja Armiča, ko je šel v šolo. Ker so se pokazala pri psu znamenja stekline, izročili so popadenega dečka precej zdravniku, da ga obvarujejo nasledkov te strašne bolezni.

Razne reči.

— O življenji sv. očeta. Sv. oče živijo prav priprosto. Za celo njihovo mizo porabi kuhar le 26 frankov na dan. Sv. oče so največ sami, le strežaj je v njih bližini. Starost jih že hudo tlači. Udje so slabi in po noči ne morejo spati; ob treh po noči se navadno že zbudé. Pomanjkanje spanja jih še bolj slabí.

— Umrl je 20. t. m. kakor se nam iz Šentruperta piše, nagloma ob 2. zjutraj od mrtuda zadet g. Rajmund Vašič, veleposestnik in grajščak v Škerljevem (v Št. Rupertu). Ranjki je bil mirnega značaja in zlo prijazen; zavolj tega je imel mnogo prijateljev in bil tudi pri ljudstvu kot bivši župan priljubljen, pri volitvah stal je vedno na narodni strani. Za njim plaka vdova in 6 nedoraslih otrok; naj bode priporočen v molitev nekdanjimi po širokem raztresenim prijateljem in znancem, da mu da Bog večni mir!

— Železnica iz Spielfelda v Radgono začela se je že meriti. Misli se, da se bo nadalje potegnila v Ljutomer in v Ormožu zvezala se z ogersko črto južne železnice. Za ljutomersko okolico in za Prekmurje bila bi ta čerta velike važnosti.

— Iz revnega drvarja je postal bogatin neki Robert Robson v Heeschamu na Angležkem. Mož je že 60 let star in še

le zdaj je zvedel, da je nek denar za njegovo nalogo od davnih časov. V sodnijskih pisnih se je res zvedelo, da je njegov stari oče, ko sta mu prej dve ženi po vrsti umrli, bil umorjen, in njegovo premoženje je vzela sodnja v oskrbništvu in to premoženje je v tem času po obrestih narastlo na dva milijona pet sto tisoč goldinarjev. Robert Robson, priprosti drvar, zdaj dokazuje, da je on edni še živeči od te rodbine, tedaj pravni dedič.

Zahvala.

Večni Bog poplačaj vsem: častiti duhovščini, sorodnikom, prijateljem in drugim, kar so našemu ljubljensmu očetu v življenji dobrega storili, v srečni dom jih spremih in zanje molili!

V imenu svojem in svojih

Jožef Zalokar,

kaplan,

V Gorjah 12. decembra 1881.

Priznana izvrstne prave voščene sveče

iz pravega, nepokvarjenega čebelnega voska (2) prodaja

P. & R. Seemann v Ljubljani.

Velika razprodaja

50% ceneje, ko navadno.

Dober kup ure.

Jaz pošiljam ure proti poštnemu povzetju, in komur ura ni všeč, dam denar nazaj. Tedaj je kupčija brez nevarnosti.

- 1 cilindar ura iz srebernega niklja z verižico, prej 12 gl., zdaj 5 gl. 25 kr.
- 1 ura na sidro iz srebrnega niklja z verižico, prej 15 gl., zdaj 7 gl. 25 kr.
- 1 srebrna remontoir Washington ura z verižico, prej 30 gl., zdaj 15 gl.
- 1 srebrna ura na sidro z patentiranim kolesjem in verižico, prej 25 gl. 11 gl. 25 kr.
- Zlata ura za gospe, prej po 40 gld., zdaj po 20 gl. z verižico okoli vratu.
- Zlata remontoir ura prej po 100 gld., zdaj po 40 gl. (8)

Za 5 let dober stojim.

A. Fraiss,

Wien, Rothenturmstrasse 9, gegenüber dem erzbischöflichem Palais.

Prihodnje srečkanje 2. januarja 1882.

Za le 2 gold.

kot naplača se dobi

prejemni list

na

Ljubljansko srečko.

Ostali znesek se plača v 12 obrokih po 2 gld.

Glavni dobitek

gold. 30.000 a. velj.

najmanjši dobitek 30 gl.

Vsako leto trikrat srečkanje.

Kdor kupi prejemni list, igra že precej, ko je plačal prva dva gld., na vse dobitke.

Glavni dobitek ljubljanskih srečk je potegnil 2. aprila 1880 v znesku 35 000 gl. človek, ki je pri nas kupil

prejemni list,

in 2. januarja 1881 za 30.000 gl. zopet eden, ki je pri nas srečko kupil.

Cela srečka se dobi za 24 gld., kdor (3) jo precej plača.

Wechslergeschäft der Administration des

WIEN

Wollzeile 10 u. 13.

„Merkur“

CH. COHN

Wollzeile 10 u. 13.